

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1725/2024
15.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Бојовић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Гордана Стевић Дулић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1552/23 од 13.02.2024. године, у седници већа одржаној дана 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1552/23 од 13.02.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 847/15 од 02.12.2022. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење туженог број .. од 25.05.2015. године, којим је тужили отказан уговор о раду. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужили на име накнаде штете због незаконитог отказа уместо враћања на рад исплати износ од 327.570,48 динара, који представља две нето месечне зараде тужиле, са затезном каматом почев од 2.12.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужили на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа уместо враћања на рад, исплати износ од још 184.645,68 динара, са затезном каматом од 2.12.2022. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужили, на име накнаде штете због изгубљених зарада, за период од 25.5.2015. године, закључно са 2.8.2016. године, исплати укупан износ од 2.138.061,84 динара, у појединачним месечним износима са затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате, ближе наведено у том ставу изреке. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да у корист тужиле уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала у Београду, припадајуће доприносе за пензијско и инвалидско

осигурање, за период и на износе ближе означене у том ставу изреке. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиље накнади трошкове парничног поступка у износу од 418.500,00 динара, са затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев за накнаду трошкова поступка од досуђеног до траженог износа и то за износ од 75.750,00 динара. Ставом осмим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка у укупном износу од 265.500,00 динара, са затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1552/23 од 13.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом, четвртном, петом, шестом и осмом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у ставу првом и другом изреке због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао другостепену пресуду на основу чланова 408. и 441. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у радном односу на неодређено време код туженог на радном месту "руководилац маркетинга и односа са јавношћу", на основу уговора о раду закљученог 08.01.2014. године. Према организационој шеми у марту 2015. године, код туженог је било систематизовано одељење "Marketing & PR" у коме су, поред тужиље као руководиоца, била систематизована три радна места и то Сарадник за маркетинг комерцијалних возила, аутобуса и постпродаје, на којем је радила запослена ВВ, Сарадник за маркетинг МВ и смарт путничких возила, на којем је радила запослена ГГ и Сарадник за односе са јавношћу, на којем је радио запослени ДД. Тужени је 15.05.2015. године на огласну таблу истакао Одлуку о престанку потребе за обављањем одређених послова и утврђивању вишка запослених од 4.5.2015. године, којом је извршена промена у организационој шеми радних места код туженог тако што је укинута одељење "Marketing & PR". Решењем туженог од 25.05.2015. године тужилци је отказан уговор о раду, због организационих промена код послодавца, услед којих је престала потреба за обављањем посла који је обављала, констатовано је да јој радни однос престаје дана 25.5.2015. године, и припада отпремнина у висини од 91.297,14 динара. У образложењу решења послодавац је навео да тужилцу није могао да распореди на друго радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима, да није било могућности да се обезбеди рад код другог послодавца као ни рад са непуним или рад са радним временом краћим од половине пуног радног времена, нити било која друга мера у циљу решавања њеног радно правног статуса.

Из извода организационе шеме радних места туженог од 26.5.2015. године, који је саставни део Правилника о организацији и систематизацији радних места од 13.5.2015. године, утврђено је да је радно место Сарадник за односе са јавношћу систематизовано у одељењу Секретаријата, на којем је послове обављао запослени ДД, да је радно место Сарадник за маркетинг МВ и смарт пунтичких возила систематизовано у одељењу МВС - Продаја Mercedes Vens путничких возила, на којем је послове обављала запослена ГГ, те да је радно место Сарадник за маркетинг комерцијалних возила, аутобуса и постпродаје систематизовано у Одељењу постпродаје, на којем је послове обављала запослена ВВ.

Тужиља је рођена ...1980. године, нема издржаваних чланова породице, код туженог је била у радном односу укупно једну годину и пет месеци и у периоду након престанка радног односа код туженог до 3.8.2016. године, била је незапослена, уз исплаћену новчану накнаду Националне службе за запошљавање у периоду од седам месеци у износу од по 28.939,64 динара. Нето износ зараде тужиље у месецу који је претходио отказу уговора о раду износио је 163.785,24 динара. Вештачењем судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина новчаног потраживања тужиље на име изгубљене зараде коју би тужиља примила да је радила код туженог, са седмим степеном стручне спреме, на радном месту руководиоца маркетинга, за период од престанка радног односа 25.5.2015. године, до 3.8.2016. године, када је засновала радни однос код другог послодавца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и имајући у виду садржину оспореног решења, првостепени суд је закључио да решење туженог од 25.5.2015. године не садржи јасно образложене и конкретизоване разлоге због чега је тужиљи отказан уговор о раду као технолошком вишку, те је остало нејасно и необразложено да ли су у конкретном случају заиста биле предузете неке мере за запошљавање тужиље из члана 155. став 1. тачка 5. Закона о раду. Тужени је био у обавези да пре престанка радног односа на објективан начин утврди да ли је постојала могућност да тужиљу распореди на друго радно место, у складу са њеном стручном спремом, знањем и способностима, јер укидање организационе јединице, Одељења "Marketing & PR" у конкретном случају, не значи да је престала потреба за радом запосленог ако послодавац има радно место на које га може распоредити. Код чињенице да су остали запослени из исте организационе јединице задржани у радном односу код туженог, и да су код туженог и даље постојале отворене позиције и послови за које је тужиља, са својим квалификацијама и радним искуством, испуњавала услове и могла бити распоређена, тужени је био у обавези да тужиљу и остале запослене из истог Одељења, који нису проглашени вишком, претходно изложи конкуренцији, оценом њиховог рада или применом других критеријума, што није учинио. У прилог наведеног је и обавештење туженог од 22.5.2015. године, којим се пословни партнери обавештавају да тужиља наставља своју професионалну каријеру изван Компаније, али да чланови "Marketing & PR" тима остају непромењени, са нагласком да ће наведена лица бити контакт особе за области из домена њихове одговорности, као што је то био случај у прошлости. Пошто је тужиљи незаконито престао радни однос, тужени је применом одредбе члана 191. ст. 1. и 5. Закона о раду, обавезан да јој накнади штету због изгубљене зараде за период од 25.5.2015. године до 2.8.2016. године и да у њену корист уплати припадајуће доприносе надлежним фондовима, као и да јој уместо враћања на

рад накнади штету у висини 2 нето зараде, будући да тужила није тражила враћање на рад, као последицу незаконитог престанка радног односа.

Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и закључио да је првостепени суд доносио пресуду правилно применио материјално право, те је оценио да жалба туженог није основана и из којих разлога.

По оцени Врховног суда, становиште нижестепених судова је засновано на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Правне последице незаконитог престанка радног односа прописане су одредбом члана 191. Закона о раду, тако што ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у ком запослени није радио (став 1). Ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће, на захтев запосленог, обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленог, у зависности од временаведеног у радном односу код послодавца, година живота запосленог и броја издржаваних чланова породице (став 5).

У конкретном случају, тужени је Одлуком о престанку потребе за обављањем одређених послова и утврђивању вишка запослених од 4.5.2015. године, извршио промену у организационој шеми радних места, тако што је укинута одељење "Marketing & PR", у коме су, поред тужиле као руководиоца, била систематизована још три радна места, Сарадник за меркетинг комерцијалних возила, аутобуса и постпродаје, Сарадник за маркетинг МВ и смарт путничких возила и Сарадник за односе са јавношћу. Решењем туженог од 25.05.2015. године тужилји је отказан уговор о раду, због организационих промена код послодавца, услед којих је престала потреба за обављањем посла који је обављала, при чему је услед организационих промена утврђен престанак потребе једино за тужилиним радом, док су остали запослени из Одељења које је укинута премештени на идентична радна места у другим одељењима. Обавештењем туженог од 22.5.2015. године, пословни партнери туженог су обавештени да тужила наставља своју професионалну каријеру изван Компаније, али да чланови "Marketing & PR" тима остају непромењени, са нагласком да ће наведена лица бити контакт особе за области из домена њихове одговорности, као што је то био случај у прошлости.

Институт „забране злоупотребе права“ штити запосленог као општеважећи принцип у уговореном праву (члан 13. Закона о облигационим односима), који се, имајући у виду порекло уговора о раду, супсидијарно примењују у области рада. Злоупотреба права постоји када послодавац у поступку давања отказа испоштује

форму, али не и суштину (разлоге) института тзв. вишка запослених, ако вређа циљ и сврху тог института. Одсуство разлога у оспореном решењу због којих тужиља није могла да буде премештена на друге послове за које је испуњавала услове у погледу стручне спреме и радних способности, а у ситуацији када је тужени остале запослене из укинуте организационе јединице распоредио на послове за које је и тужиља, са својим квалификацијама и претходним радним искуством, испуњавала услове, упућује на закључак да је тужени злоупотребио право са намером да тужиљи откаже уговор о раду, а што решење о отказу чини незаконитим. У прилог наведеном је и чињеница да је тужени три дана пре отказивања тужиљи уговора о раду, своје пословне партнере обавестио да тужиља наставља своју професионалну каријеру изван Компаније, али да чланови "Marketing & PR" тима остају непромењени.

Суд нема овлашћења да испитује оправданост укидања или оснивања радних места и организационих целина код послодавца. Међутим, да би решење о отказу уговора о раду због престанка потребе за обављањем одређеног посла или смањења обима посла услед технолошких, економских или организационих промена било законито, тужени је, приликом доношења одлуке о отказу уговора о раду тужиљи, био у обавези да у образложењу решења наведе, најпре, због чега је укинуто радно место тужиље, а потом и конкретне разлоге због којих је тужиља проглашена вишком, односно који су критеријуми били примењивани при одлучивању ко ће од више запослених са укинутих радних места, међу њима и тужиља, бити распоређен на упражњена радна места у оквиру нове систематизације. Другачије поступање, односно отказ уговора о раду без навођења јасно образложених разлога због којих је управо тужиљи отказан уговор о раду и без навођења разлога о немогућности послодавца да тужиљу распореди на друге послове који одговарају њеној стручној спреми, решење о отказу уговора о раду чини незаконитим, како су правилно закључили нижестепени судови.

Наводима ревизије тужени понавља наводе истакнуте у жалби. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби и за своју одлуку је дао јасне и образложене разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд. Њима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Врховни суд је одбио захтев тужиље за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић